

Predmet: Goran Savić, Saša Čilerdžić i Darko Janković¹ – Zvornik 3

Viši sud u Beogradu, Odeljenje za ratne zločine

Poslovni broj predmeta: K-Po₂ 23/10²

Glavni pretres: 15.04.2011.

Izveštaj: Nataša Kandić i Slavica Jovanović, punomoćnici oštećenih

Ispitivanje zaštićenog svedoka *U*

Za vreme ispitivanja zaštićenog svedoka *U* javnost je bila isključena.

Ispitivanje zaštićenog svedoka *F*

Svedoka su 9.05.1992. godine lišili slobode pripadnici srpskih snaga i zatvorili ga, prvo na poljoprivrednom dobru *Ekonomija*, a onda u fabrici *Ciglana*, gde je ostao do 16.07.1992. godine. Dok je bio na *Ekonomiji*, među pripadnicima srpskih snaga koji su tukli i zlostavljali zatvorenike bio je i optuženi Janković, koga zna po nadimku *Pufta*. Oni su zatvorene Muslimane tukli bejzbol palicama, lancima, kundacima pušaka, drvenim palicama, vodovodnim cevima i drugim. Isti vojnici tukli su ih i dok su bili zatvoreni na *Ciglani*, gde je to činila i grupa dobrovoljaca iz Loznice. Optuženi Janković pratio je zatvorenike dok su obavljali prinudni rad i tada je često pucao iz vazdušne puške. Pripadnici dobrovoljačkih jedinica iz Srbije, među njima i optuženi Darko Janković, primoravali su zatvorenike da iz napuštenih muslimanskih kuća iznose vrednije stvari – belu tehniku, nameštaj, građevinski materijal i ostalo. Te stvari su prepakivali u krugu *Ciglane*, nakon čega su ih dobrovoljci kamionima prevozili u Srbiju. Na *Ciglani* je bilo zatvoreno oko 25-35 Muslimana.

Optuženi Janković naredio je zatvoreniku Enveru Dautoviću da ukloni tetovažu sa ruke, što je on pokušao da uradi struganjem kože nekom konzervom kao i na druge, nepogodne načine. S obzirom da Enver nije uspeo da skine tetovažu, optuženi Janković mu je odsekao deo kože na kome je bila tetovaža. Optuženi Janković zlostavljao je i pokušao je da zakolje Ismeta Čiraka, koga je optuživao da poseduje pušku. Ismeta su dobrovoljci odvezli *zastavom 101*, a kasnije je pronađen mrtav. Seadu Feriziju optuženi Janković je rasekao uvo. Dobrovoljac koga je znao po nadimku *Savo* rekao je da optuženi Janković uživa dok muči zatvorenike za razliku od njega [*Sava*] jer on one [zatvorenike] koji mu se ne sviđaju ubije odmah. *Savo* je Enveru Čiraku rekao da je dobro što nije jaukao dok mu je *Pufta* sekao kožu, jer bi ga *Pufta* u suprotnom zaklao.

Iz Doma kulture dovedeni su Zijad Hadžiefendić i Ibrahim Halilović, koga je dobrovoljac *Toro* više puta tukao i tražio da mu preda novac koji je njegov otac navodno negde sakrio. Ibrahim Efendić nakon toga više nije viđen živ. Čuo je da su meštani sela Divič bili zatvoreni u Domu kulture u Čelopeku i da su tamo seksualno zlostavljani, da su im odsecane uši i polni organi.

Svedok je rekao da mu je poznato da je *Pufta* alergičan na polen, da ima jako velika stopala i da na licu ima izražen mladež, što je optuženi, na pitanje predsednice veća, potvrdio.

¹ Viši sud u Beogradu, Odeljenje za ratne zločine doneo je 13.05.2010. rešenje kojim je postupak protiv optuženih Gorana Savića i Saše Čilerdžića spojen sa postupkom protiv optuženog Darka Jankovića. Jedinstveni postupak počeo je 21.10.2010. godine.

² Stari broj predmeta K.V. 1/08.

Ispitivanje zaštićenog svedoka T

Uhapšen je 7.05.1992. godine, u svom selu. Bio je sa dvojicom komšija kada se pored njih zaustavio automobil iz kojeg su izašla dvojica vojnika i naredila im da uđu u vozilo. Na podu automobila videli su lokve krvi. Vojnici su se međusobno oslovljavali sa *Savo* i *Pufta*. Odveli su ih na poljoprivredno dobro *Ekonomija*, gde su ih zatvorili u jednu prostoriju koja je ličila na portirnicu. U toj prostoriji je bilo tragova krvi i videli su ljudske dlake. Tokom noći, došao je muškarac za koga je čuo da ga zovu *Toro* i *Dragan*, koji ih je ispitivao i snimao kamerom. Posle nekog vremena *Toro* i *Dragan* su otišli. Nakon pola sata u prostoriju se vratio *Dragan* sa još jednim vojnikom i naredio im da pređu u drugu prostoriju. Tada su im oduzeli ručne časovnike, kaiševe i ostalo što su imali kod sebe. Na *Ekonomiji* je ostao do 12.05.1992. godine, kada je sa ostalim zatvorenim Muslimanima prebačen u fabriku *Ciglana*. Među pripadnicima srpskih dobrovoljaca, koji su ih tukli iz i zlostavljali, na *Ekonomiji* je video i dobrovoljca koga je znao po nadimku *Pufta*. On [*Pufta*] je bio veoma osion i svojim okrutnim ponašanjem ulivao je strah zatvorenicima. *Pufta* i ostali dobrovoljci su dolazili u grupi od oko šest-sedam ljudi i naređivali su zatvorenicima da se okrenu prema zidu i ruke stave iznad glave, nakon čega su ih tukli po leđima, glavama i nogama. *Pufta* je jednom prilikom zatvoreniku Mehu Kotloroviću dao papir i olovku i naredio mu da piše i Meho je od straha bio u tolikom šoku da su mu oči neko vreme bile nepokretne. Srpski dobrovoljci koji su ih zlostavljali pripadali su dvema grupama: *Kraljevčanima* i *Lozničanima*. Pripadnici tih grupa su uglavnom dolazili odvojeno, ali ponekad su zatvorenike zlostavljali i zajedno. *Pufta* je pripadao kraljevačkoj grupi.

Nekoliko dana po zatvaranju na *Ekonomiji*, u prostoriju gde su bili zatvorenici ušli su srpski vojnici i naredili im da kleknu i nagnu se napred. U prostoriju je ušao vojnik u srpskoj narodnoj nošnji, koji je na glavi imao šubar sa kokardom, a na nogama *zepe* - obuću od crnog čojanog platna, koga su drugi vojnici oslovljavali sa *Vojvoda*. Reкао im je da moraju da zarade hleb koji jedu i da će ih pomilovati i poslati na rad u *Ciglanu*. Vojnik koga su zvali *Niški* naredio im je da uđu u kamion, kojim su prebačeni u *Ciglanu*. Usled batinanja se jedva kretao, ali je ipak uspeo da uđe u kamion. Po dolasku u *Ciglanu*, bio je bolestan zbog čega je dvanaest dana proveo u nekoj prostoriji. Nakon što se oporavio, vojnici su mu naredili da sa ostalim zatvorenicima iz napuštenih muslimanskih kuća iznosi vrednije stvari - nameštaj i belu tehniku - i da ih dovozi u *Ciglanu*, gde su to prepakivali. Te stvari su dobrovoljci odvozili kamionima u Srbiju. Vojnik koga su zvali *Savo* odveo ga je u pljačku u Kozluk i naterao ga da sa sprata kuće Sevdalije Grabovca skine sve strujomere. Među vojnicima koji su ih primorali da pljačkaju muslimanske kuće bio je i optuženi Janković. On ih je terao da, nakon napornog rada na utovaru stvari i građevinskog materijala, rade fiskulturu. Optuženi Janković naredio je zatvoreniku Enveru Dautoviću da skine sa ruke tetovažu, a nakon što on to nije uspeo, nožem mu je odsekao deo kože na kome se tetovaža nalazila. Dobrovoljac koga zna po nadimku *Savo* rekao je Enveru da je dobro što nije jaukao dok mu je *Pufta* sekao kožu, jer bi ga u suprotnom *Pufta* sigurno ubio. Nakon nekoliko dana, optuženi Janković pozvao je Ismeta Čiraka koga je tukao i pokušao da zakolje. Dvojica vojnika odvezli su Ismeta i nedugo potom čuli su pucnje. Ismet Čirak više nikada nije viđen živ.

Neke od meštana sela Diviča koji su bili zatvoreni u Domu kulture u Čelopeku sreli su u logoru Batković. Oni su im pričali da su meštane tog sela pripadnici dobrovoljačkih jedinica iz Srbije tukli, zlostavljali, sakatili i ubijali.

Pitanja punomoćnika oštećenih

Prostorije u *Ekonomiji* i *Ciglani* u kojima su boravili bile su zaključane. Stražari koji su ih čuvali bili su podređeni pripadnicima dobrovoljačkih jedinica, te stoga nisu mogli da im zabrane ulaz u prostorije u kojima su bili zatvoreni.

Fond za humanitarno pravo